

Sprawozdanie

z działalności Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Kaliszu za okres kadencji 2012-2017

Na początku kwietnia 2012 r., z inicjatywy dyrektora Archiwum Państwowego w Kaliszu dr Grażyny Schlender, postanowiono reaktywować kaliski Oddział SAP. Zaczęto od werbunku 13 nowych członków, dzięki temu na zebraniu zwołanym 20 kwietnia stawiło się 21 członków wraz z sekretarzem generalnym SAP prof. Krzysztofem Strykowskiem. Kolejne zebranie w czerwcu wyłoniło nowe władze. Prezesem został Karol Andrzejewski, wiceprezesem dr Grażyna Schlender, sekretarzem Maria Doktor, skarbnikiem Krystyna Bęcka (wszyscy pracownicy APK), a członkiem Grzegorz Szczerkowski (Starostwo Powiatowe w Ostrowie Wielkopolskim). W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Robert Kowalski - przewodniczący (APK), Tadeusz Wojtczak - wiceprzewodniczący (Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim) i Edyta Pietrzak - sekretarz (APK).

Stan osobowy Oddziału zwiększał się stopniowo maksymalnie aż do 35 osób. Jego członkami są, oprócz pracowników Archiwum Państwowego w Kaliszu, głównie, choć nie tylko, archiwiści zakładowi jednostek pozostających pod nadzorem APK takich jak: Starostwo Powiatowe w Ostrowie Wielkopolskim czy Jarocinie, sądy (Kalisz, Ostrów Wielkopolski), urzędy gmin (Blizanów, Ostrów Wielkopolski) i miast (Kalisz, Ostrów Wielkopolski, Sulmierzyce, Zduny), jak i osoby spoza państwowej i samorządowej służby archiwalnej. Takie zestawienie członków uwarunkowane jest w szczególności nadzorem archiwalnym archiwum państwowego, który ma do czynienia z problematyką narastającego zasobu archiwalnego w terenie i dlatego to zaistniała potrzeba wzmocnienia więzi zawodowych pomiędzy pracownikami archiwum państwowego, resortowych czy archiwów zakładowych. Najlicniejszą grupę członków Oddziału stanowią pracownicy Archiwum Państwowego w Kaliszu i archiwów zakładowych. Skupia on także byłych pracowników APK, którzy odczuwali potrzebę wymiany doświadczeń i zapoznawania się z obecnymi metodami pracy archiwalnej. Przedstawiciele starszego i młodszego pokolenia czy sympatycy zagadnień archiwalnych, uczestniczą wspólnie w forum dyskusji na tematy nurtujące środowisko. Jest to najlepszy sposób wymiany poglądów.

Od 2013 r. do chwili obecnej członkowie Oddziału jak i Zarządu spotykali się przynajmniej dwukrotnie w ciągu roku. Obok spraw organizacyjnych (plany pracy, sprawozdania z działalności, sprawy zmian w statucie, sprawy finansowe, relacje z posiedzeń

Zarządu Głównego) poruszane były na nich sprawy merytoryczne tj. dotyczące szeroko pojętej archiwistyki.

W działalności Oddziału zauważyć można dwa obszary zainteresowań. Pierwszy to podnoszenie kwalifikacji zawodowej i wiedzy archiwalnej członków. Odbywało się to poprzez wymianę doświadczeń zawodowych, udzielanie wzajemnej pomocy w rozwiązywaniu problemów, omawianie aktów prawnych, relacji ze zjazdów i szkoleń.

Jeszcze w grudniu 2012 r. delegaci Oddziału na VI Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich odbywający we Wrocławiu, zdali relację z wyjazdu. Karol Andrzejewski oraz dr Grażyna Schlender szczegółowiej omówili dwa panele tematyczne „Wartościowanie dokumentacji” oraz „Stare archiwa - nowe wyzwania”.

Na jednym ze spotkań w 2013 r., 26 marca, głos zabrali archiwiści zakładowi z Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim oraz Urzędu Miejskiego w Kaliszu. Tematem ich wystąpień były problemy, na jakie napotykają się w swojej pracy oraz propozycje ich rozwiązania. Ich wypowiedzi spowodowały ożywioną ogólną dyskusję dotyczącą kwestii związanych z gromadzeniem dokumentacji elektronicznej, problemami z przekazywaniem dokumentacji z komórek organizacyjnych do archiwów zakładowych, funkcji koordynatora czynności kancelaryjnych, czy warunków przechowywania dokumentacji.

Z kolei na spotkaniu 11 kwietnia 2014 r. głównym punktem programu był pokaz multimedialny, podczas którego przedstawiono praktykę postępowania z dokumentacją przy zastosowaniu elektronicznego zarządzania dokumentami. Było to szczególnie ważne dla archiwistów zakładowych jednostek nadzorowanych przez Archiwum Państwowe w Kaliszu. Na drugim ogólnym spotkaniu w 2014 r., 19 grudnia, omówiono dwa nowe przepisy kancelaryjno-archiwalne: zarządzenie nr 16 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w sprawie wprowadzenia wskazówek metodycznych dotyczących zasad wartościowania, gromadzenia i porządkowania akt osobowych oraz ustawę z 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego.

Natomiast w roku 2015 na zebraniach omawiano w szczególności zmiany do Ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz Rozporządzenie w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych i brakowaniu dokumentacji niearchiwalnej.

W obszarze podnoszenia kwalifikacji zawodowej i wiedzy archiwalnej mieszczą się także kursy kancelaryjno-archiwalne I stopnia zorganizowane przez Krajowe Centrum Edukacji Archiwalnej Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Kaliszu w 2013 i 2015 r. W szkoleniach wzięło udział odpowiednio 13 i 19 pracowników głównie z państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych.

Natomiast w ramach integracji środowiska 18 października 2014 r. do siedziby Archiwum Państwowego w Kaliszu przybyła wycieczka członków Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział we Wrocławiu. Goście zapoznali się z historią kaliskiego oddziału SAP, ze specyfiką i historią APK, poznali charakterystykę zasobu i wymienili się doświadczeniami na polu pracy archiwalnej.

Drugim, całkowicie nowym polem działalności, była popularyzacja wiedzy o archiwach i materiałach archiwalnych zgromadzonych w kaliskim Archiwum. Odbywało się to poprzez cykl spotkań, organizowanych wspólnie z Archiwum Państwowym w Kaliszu. „Kaliskie Spotkania Archiwalne” miały charakter popularnonaukowy i były adresowane do wszystkich miłośników historii, genealogii i archiwaliów. W latach 2012-2014 odbyło się 7 takich spotkań.

Pierwszą, inauguracyjną prelekcję pt. „XIX-wieczne akta metrykalne parafii pw. Świętego Mikołaja w Kaliszu” wygłosiła Krystyna Bęcka Drugie spotkanie, 18 grudnia, poświęcone było internowaniu legionistów w obozie jenieckim w Skalmierzycach (Szcypiornie) od lipca do grudnia 1917 r., a wygłosił je Grzegorz Waliś. „Prawo archiwalne - stan obecny, problemy oraz perspektywy ich rozwiązania” było tematem trzeciego spotkania, a poprowadził je w 2013 r. Karol Andrzejewski. Kolejną prelekcję wygłosiła Aneta Burchard, a jej przedmiotem były „Główne zagrożenia dla materiałów archiwalnych - charakterystyka zniszczeń, profilaktyka i konserwacja na przykładzie Archiwum Państwowego w Kaliszu”. Natomiast w ramach upamiętnienia 150. rocznicy wybuchu powstania styczniowego Grzegorz Waliś wystąpił w październiku z referatem „Powstańcy styczniowi w świetle materiałów z zasobu Archiwum Państwowego w Kaliszu”. Jak na razie ostatnim spotkaniem z cyklu KSA był pokaz multimedialny Krystyny Bęckiej, która w 2014 r. mówiła na temat XIX-wiecznych akt metrykalnych parafii pw. Świętego Józefa w Kaliszu.

Kaliski Oddział SAP w 2016 roku także współorganizował wspólnie z Archiwum Państwowym w Kaliszu spotkania w ramach cyklu „Moje Archiwum Rodzinne” z Anną Tabaką i Józefem Galantem. Prelekcję pt. Saga rodu Galantów z Goliszewa wygłosili Anna Tabaka - regionalistka, oraz Józef Galant archiwista rodzinny, inspirator i organizator zjazdów rodzinnych.

W najbliższych planach Oddziału zostało uwzględnione zorganizowanie wycieczek do archiwów zakładowych czy odwiedzin innych oddziałów z jednoczesnym zwiedzaniem okolicznych atrakcji turystycznych. Możliwość wspólnych spotkań jest dla nas okazją do nauki, wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą. Szczególnie poprawne zarządzanie dokumentacją, przy masowości jej powstawania oraz w kontekście nowych wyzwań, jest postrzegane jako wiedza specjalistyczna, niełatwa, ale na pewno bardzo potrzebna. Ważne

jest, aby budować i umacniać w społeczeństwie wizerunek archiwisty jako specjalisty nadążającego za zmieniającą się rzeczywistością.

Podsumowując pięć lat działalności Oddziału należy podziękować wszystkim członkom dzięki którym organizacja mogła powstać oraz zapisać się w świadomości środowiska archiwalnego i kulturalnego naszego regionu.